

<ul style="list-style-type: none"> • 1. Не лъпо ли ны бяшеть, братіе, начати старыми словесы трудныхъ повѣстій о пѣлку Игоревѣ, Игоря Свѧтславича? • 2. Начати же ся тѣй пѣсни по былинамъ сего времени, а не по замышленію Бояню! • 3. Боянь бо вѣщій, аще кому хотяше пѣснъ творити, то растѣкашется мыслію по древу, сѣрымъ вѣлкомъ по земли, шизымъ орломъ подъ облакы, • 4. помняшеть бо речь пѣрвыхъ временъ усобицѣ. Тогда пущашетъ соколовъ на стадо лебедѣй, который дотечаше, та преди пѣсъ пояше старому Ярослову, храброму Мстиславу, иже зарѣза Редедю предъ пѣлкы касожьскими, красному Романови Свѧтславичю. • 5. Боянь же, братіе, не ѹ соколовъ на стадо лебедѣй пущаше, нѣ своя вѣщія прѣсты на живая струны вѣскладаше, они же сами княземъ славу рокотаху. • 6. Почнемъ же, братіе, повѣсть сю отъ старого Владимира до нынѣшняго Игоря, иже истягну умъ крѣпостію своею и поостри сердца своего мужествомъ, • 7. напльнився ратнаго духа, наведе своя храбрыя плѣкы на землю Половѣцкую за землю Русскую. • 8. Тогда Игорь вѣзрѣ на свѣтлое солнце и видѣ отъ него тьмою вся своя воя прикрыты. • 9. И рече Игорь къ дружинѣ своей: • 10. «Братіе и дружино! Луце жъ бы потяту быти, неже полонену быти, • 11. а всядемъ, братіе, на свои брѣзыя комони да позримъ синего Дону» • 12. Спала князю умъ похоти, и жалость ему знаменіе заступи искусити Дону Великаго. 	<ul style="list-style-type: none"> • 1. Не би л, браћо, лепо било старом речју отпочети мучну повест о походу Игорову, о Игору Свјатлавићу? • 2. Та ту песму певат треба ко садашње што се поју, не схватањем Бојановим. • 3. Би вешт Бојан – ал кад кога тај хоћаше опевати, мислима се разиграва по дрвећу, по пољима мрки вуче, сури орле под облаке! • 4. Тад кад раздор старих дана помињаше – причало се – пушта десет соколова против јата лабудова: и првога кога стигне он натера да запева о староме Јарославу, о храброме Мстиславу што Ређеђи смаче главу пред четама пред касошким, ил о дичном о Роману Свјатлавићу. • 5. Бојан, браћо, то не пушта соколове на лабуде, већ он своје веште прсте са струнама живим склада; они сами кнезовима звонко славу одзывањаху. • 6. Отпочнимо онда, браћо, повест нашу од старога Владимира до Игора садашњега, што крепошћу ум опаса а изоштри срце чојством; • 7. напојив се ратна духа он поведе храбре чете у пределе половецке зарад своје Земље Руксе. • 8. Тад погледа Игор на светло сунашце и угледа где од њега сву му војску прекри тама. • 9. И рече кнез Игор дружини својој: • 10. «Браћо и дружино! Часније је изгинути него робље постанути; • 11. уседнимо зато, браћо, на коњице брононоге, да видимо Дон плаветни». • 12. Страст је кнезу ум испила
---	--

<ul style="list-style-type: none"> • 13. «Хощу бо, – рече, – копіе приломити конець поля Половецкаго, съ вами, русици, хощу главу свою приложити, а любо испити шеломомъ Дону» • 14. О Бояне, соловію старого времени! Абы ты сіа плъкы ущекоталь, скача, славію, по мыслену древу, летая умомъ подъ облакы, свивая славы оба полы сего времени, рища въ тропу Трояню чресъ поля на горы! • 15. Пѣти было пѣсь Игореви, того (Олга) внуку: • 16. «Не буря соколы занесе чресъ поля широкая – галици стады бѣжать къ Дону Великому». • 17. Чи ли вѣщай Бояне, Велесовъ внуче: • 18. «Комони ржуть за Сулою – звенить слава въ Кыевѣ! Трубы трубять въ Новѣградѣ, стоять стязи въ Путивль». Игорь ждеть мила брата Всеволода. • 19. И рече ему буй туръ Всеволодъ: • 20. «Одинъ братъ, одинъ свѣтъ свѣтлый – ты, Игорю! Оба есвѣ Свѧтъславичя! • 21. Сѣдлай, брате, свои брѣзыи комони, • 22. а мои ти готови, осѣдлани у Курьска напереди • 23. А мои ти куряни свѣдоми къмети: подъ трубами повити, подъ шеломы възлелѣяны, конець копія въскрѣмленi; • 24. пути имъ вѣдоми, яругы имъ знаеми, луци у них напряжени, тули отворени, сабли изъострени. • 25. Сами скачуть, акы сѣрыи вѣльци въ полѣ, ищучи себе чти, а князю – славѣ». • 26. Тогда вѣступи Игорь князь въ златъ стремень и поѣха по чистому полю. 	<p>а жеља му да Дон види потискује знамен црни.</p> <ul style="list-style-type: none"> • 13. «Ил ѣу – рече – поломити копље своје накрај поља половецког, с вами, Руси, главу своју положити, ил напит се шлемомъ Дона». • 14. О, Бојане, славуј-певче старих дана, да опеваш ти тај поход скакуто би, о славују, по дрвећу умишљену, под облаке лето умом свијајући обе поле славе исте, стазама би Тројановим гонио се преко поља преко гора. • 15. Тај би ћетић моро песму запевати о Игору: • 16. «Не занесе бура пољем соколове, већ то јата чавки беже води Дону великоме». • 17. Ил би можда вешти Бојан, то унуче Велесово, отпочео: • 18. «Ржу коњи иза Суле – звони слава у Кијеву; трубе трубе Новгородом – стег се диже у Путивљу!» Игор чека мила брата Всеволода. • 19. И буй-тур му Всеволоде проговори: • 20. «Једин брате, о једини светли дане ти, Игоре! ми смо оба Свјатславићи. • 21. Седлај, брате, своје коње броноге, • 22. моји су ти припремљени, оседлани већ у Курску. • 23. А Курјанци, моји кмети опробани, рођени су под трубама, одњихани шлемовима, с врха копља отхрањени, • 24. пути су им сви познати и јаруге све им знане, луци вазда затегнути, пуни туцци отворени, а сабље им изоштрене; • 25. сами јуре, као мрки вуци пољем, тражећ за се част бојевну, кнезу славу». • 26. Тада ступи кнез Игоре у стремене своје златне и појаха пољем равним.
--	---

• 27. Солнце ему тьмою путь заступаше, • 28. ноћь стонущи ему грозою птичъ убуди, свистъ звѣринъ въ стазби; • 29. дивъ кличетъ връху древа, велить послушати земли незнамъ, Влѣзѣ, и Поморію, и Посулію, и Сурожу, и Корсуню, и тебѣ, тьмутораканьскій бльванъ.
 • 30. А половци неготовами дорогами побѣгода къ Дону Великому. Крычать тѣлѣги полунощы, рци, лебеди роспущени. Игорь къ Дону вои ведеть. • 31. Уже бо бѣды его пасеть птицъ подобію, влѣци грозу въсрожать по яругамъ, орли клектомъ на кости звѣри зовуть, лисицы брешуть на чръленыя щиты. • 32. О Русская земле! Уже за шеломянемъ еси! • 33. Длѣго ночь мркнетъ. • 34. Заря свѣтъ запала, мѣгла поля покрыла, • 35. щекотъ славій успе, говоръ галичъ убуди. • 36. Русичи великая поля чрълеными щиты прегородиша, ищучи себѣ чти, а князю – славы. • 37. Съ заранія въ пяткъ потопташа поганыя плькы половецкыя, и рассушясь стрѣлами по полю, помчаша красныя дѣвки половецкыя, а съ ними злато, и паволокы, и драгыя оксамиты.
 • 38. Орѣтъмами, и япончицами, и кожухы начаша мосты мостити по болотомъ и грязивымъ мѣстомъ, и всякими узорочьи половѣцкими.
• 39. Чръленъ стягъ, бѣла хорюговъ, чрълена чолка, среброно стружіе – храброму Свѧтъславичу!	• 27. Сунце тамом застираше пут пред ъниме; • 28. ноћ, стењући на ъег' грозом, птице буди; звиждук звери подиже се; • 29. Див смутљиви с врх дрвећа кличе, зове земље туђе, – да ослушну, земље Волге, и Поморја, и Посуља, и Сурожу, и Корсуну и тебека, тмуторкањски о идоле! • 30. А Половци путевима неутртим беже Дону великоме: таљиге им шкрипе ноћу ко лабуди распршени. Игор к Дону војску води. • 31. Несрећу му слукте птице са дубова, грозу вуци завијају јаругама; кликом орли звери зову на лешеве, штекћу лије на штитове на црвене. • 32. Руска Земљо, ти сва оста за хумкама! • 33. Полагано, дуго мркне... • 34. Румен зраци већ су згасли... Прекрилила магла поља... • 35. Славујева песма усну, говор чавки разбуди се. • 36. Руси поља непрегледна црвен штитом преградише тражећ за се част бојевну, кнезу славу. • 37. Кад у петак, зором рано, на Половце на погане нагазише и, стрелама по пољу их разгонећи, награбише с' красних дева половецких, злата, свиле, и драгуља. • 38. Простиракама, јапунцима, кожусима сташе мостит мосте блатом, мочварима, свакојаким половецким бисер благом. • 39. Стег црвени, бели хоругв, туг хановски, сребрен дршку јуначини Свјатславићу!

<ul style="list-style-type: none"> • 40. Дремлетъ въ полѣ Ольгово хоробре гнѣздо. Далече залетѣло! • 41. Не было онъ обидѣ порождено ни соколу, ни кречету, ни тебѣ, чрѣнѣй воронъ, поганый половчине! • 42. Гзакъ бѣжитъ сѣрымъ влькомъ, Кончакъ ему слѣдѣ править къ Дону Великому. • 43. Другаго дни велми рано кровавыя зори свѣтъ повѣдають, • 44. чрѣнья тучы съ моря идутъ, хотяъ прикрыти ѳ солнца, а въ нихъ трепещутъ синіи млѣніи. • 45. Быти грому великому, итти дождю стрѣлами съ Дону Великаго! • 46. Ту ся копіемъ приламати, ту ся саблямъ потручили о шеломы половецкыя, на рѣцѣ на Каялѣ, у Дону Великаго. • 47. О Руская земль! Уже за шеломянемъ еси! • 48. Се вѣтри, Стрибожи внуци, вѣютъ съ моря стрѣлами на храбрыя пѣлкы Игоревы. • 49. Земля тутнетъ, рѣкы мутно текуть, пороси поля прикрывають, • 50. стязи глаголють: половци идутъ оть Дона и оть моря, • 51. и оть всѣхъ странъ. Рускыя плѣкы отступиша. • 52. Ѱѣти бѣсови кликомъ поля прегородиша, а храбріи русици преградиша чрѣлеными щиты. • 53. Яръ туре Всеволодѣ! Стоиши на борони, прыщеши на вои стрѣлами, гремлеши о шеломы мечи харалужными. • 54. Камо, туръ, поскочяше, своимъ златымъ шеломомъ посвѣчивая, тамо лежать поганыя головы половецкыя, • 55. поскепаны саблями калеными шеломы оварьскыя оть тебе, яръ туре Всеволоде! • 56. Кая раны дорога, братіе, забывъ чи и живота, и града Чрѣнигова отня злата стола, и своя миљия хоти, красныя Глѣбовны, свычая и обычая! • 57. Были вѣчи Трояни, минута лѣт а Ярославля, были плѣци Олговы, Ольга Свѧтъславлича. 	<ul style="list-style-type: none"> • 40. Спи у пољу храбро гнѣздо Ольгово. Далеко се залетело! • 41. Није оно за плен лаки одгојено ни соколу, ни јастребу, а ни теби, црни вране, ти погани Половљане! • 42. Гзак ко курјак бежи даље, а Кончак му пут казује води Дону великоме. • 43. Другог дана сасвим рано зазори се зора крвљу; • 44. црн-облаци с мора плове да прекрију четир сунца, а кроза њи' сикћи муње. • 45. Страшан гром ѡе загрмети! Пљусак стрела доћи ѡе с Дона великога! • 46. Ту ѡе копља да се крше, ту ѡе сабље да се ломе о шлемове половецке а на реци на Кајали, покрај Дона великога! • 47. Руска Земљо, ти сва оста за хумкама! • 48. Ветри, деца Стрибогова, веју стреле од приморја на пукове Игорове. • 49. Земља тутњи, замућене реке теку, прах покрива бојно поље, • 50. а стегови назначају да Половци лесом иду и од Дона и од мора, • 51. са свих страна руску војску окружују. • 52. --- • 53. --- • 54. --- • 55. --- • 56. --- • 57. --- • 58. --- • 59. --- • 60. --- • 61. ---
--	--

• 58. Тъй бо Олегъ мечемъ крамолу коваше и стрѣлы по земли съяше. • 59. Ступаетъ въ златъ стремень въ градъ Тьмутороканъ. • 60. То же звонъ слыша давный великий Ярославъ • 61. сынъ Всеволожъ, а Владимиръ по вся утра уши закладаше въ Черниговѣ. • 62. Бориса же Вячеславлича слава на судъ приведе, и на канину зелену паполому постала за обиду Олгову, храбра и млада князя. • 63. Съ той же Каялы Святоплькъ повелѣя отца своего между угорьскими иноходьцы ко святѣй Софії къ Кіеву. • 64. Тогда при Олзѣ Гориславлиchi съяшется и растишеть усобицами, погибашеть жизнъ Даждь-Божа внука, въ княжихъ крамолахъ вѣци человѣкомъ скратиша. • 65. Тогда по Руской земли рѣтко ратаевѣ кикахуть, нѣ часто врани гряхуть, трупіа себѣ дѣляче, а галици свою рѣчь говоряхуть, хотять полетѣти на уедie. • 66. То было въ ты рати и въ ты плѣкы, а сицей рати не слышано! Съ зараніа до вечера, съ вечера до свѣта летять стрѣлы каленые, гrimлють сабли о шеломы, трещать копіа харалужныя • 67. въ полѣ незнаемѣ среди земли Половецкыи. Чръна земля подъ копыты костьми была посъяна, а кровію польяна; тугою взыдоша по Руской земли! • 68. Что ми шумить, что ми звенить • 69. давечя рано предъ зорями? Игорь плѣкы заворочаетъ, жаль бо ему мила брата Всеволода. • 70. Бишася день, бишася другой, третъяго дни къ полудню падоша стязи Игоревы. • 71. Ту ся брата разлучиста на брезѣ быстрой Каялы; • 72. ту кроваваго вина не доста, • 73. ту пиръ докончаша храбріи русичи: сваты попоиша, а сами полегоша за землю Рускую.	• 62. Хвалисава кнез Бориса правда вечна суду дозва и на покров на зелени, крај Канине, због клевете Ольегове јуначину младог баци. • 63. А Свјатополк са Кајале раван-ходом оца доне измеђ коња угарскијех у Софију свету цркву у Кијеву. • 64. Тад за доба тог Ољега Злославића сејала се и бујала кавга свуда, гину благо Даждбогових потомака, у бунама кнежевскими век се људски поскраћива. • 65. Тад по руској земљи кликтај ратарев се ретко чуо, ал гракташе често врани трупла делећ измеђ себе, а и чавке свој збор браше тражећ дела у мршини. • 66. Тако то би тих ратова и похода, а о овом још се не чу! Од свитања до вечера, од вечера па до зоре лете стреле прекаљене, гриме сабље о шлемове и челична копља прште • 67. у пределу непознатом усред земље половецке. Црна земља под копитом би костима засејана а залита крвљу људском: туга ниче Земљом Руском. • 68. Шта ми шуми, шта ми звони, • 69. до зоре је још далеко?! Игор враћа своје чете: жао му је мила брата Всеволода. • 70. Дан се бише, бише други; трећег дана око подне паше стези Игорови. • 71. Ту се браћа разлучише на обали Кајалиној; • 72. ту крв-вина не дотече, • 73. ту пир Руси окончаше; напојивши свате своје, ту и сами полегаше зарад своје Земље Руске.

<ul style="list-style-type: none"> • 74. Ничить трава жалощами, а древо с туюю къ земли преклонилось. • 75. Уже бо, братіе, не веселая година въстала, уже пустыни силу прикрыла. • 76. Въстала обида въ силахъ Дажь-Божа внука, вступила дѣвою на землю Троянию, въсплескала лебедиными крылы на синѣмъ море у Дону, плещущи, убуди жирня времена. Усобица • 77. княземъ на поганыя погыбе, рекоста бо братъ брату: «Се мое, а то мое же». И начаша князи про малое «се великое» мльвити, и сами на себѣ крамолу ковати, • 78. а погані съ всѣхъ странъ приходжаху съ побѣдами на землю Рускую. • 79. О, далече заиде соколь, птиць бяя, – къ морю. • 80. А Игорева храбраго плѣку не крѣсити! • 81. За нимъ кликну Карна и Жля, поскочи по Руской земли, смагу мычючи въ пламянѣ розѣ. • 82. Жены рускія въсплакашась, аркучи: • 83. «Уже намъ своихъ милыхъ ладъ ни мыслю смыслити, ни думою сдумати, ни очима съglądати, а злата и сребра ни мало того потрепати!». • 84. А въстона бо, братіе, Кіевъ туюю, а Черниговъ напастими. • 85. Тоска разліяся по Руской земли, печаль жирна тече средь земли Рускыи. • 86. А князи сами на себе крамолу коваху, • 87. а погані сами, побѣдами нарищуще на Рускую землю, емляху дань по бѣль отъ двора. • 88. Тіи бо два храбрая Свѧтъславича, Игорь и Все́володъ, уже лжу убуди, которую то бяше успиль отецъ ихъ Свѧтъславъ грозный великий кіевский грозою. Бяшеть притрепеталь • 89. своими сильными плѣкы и харалужными мечи; наступи на землю Половецкую, притопта хльми и яругы, взмуты рѣки и озера, иссуши 	<ul style="list-style-type: none"> • 74. Вене трава од жалости, а од тuge дрвеће се земљи свија. • 75. Невесала већ година наста, браћо, већ пустинја прекри снагу. • 76. Уђе свађа међу војску Даждбоговых потомака; у обличју девојачком земљом она Тројановом лабудовим крилма пљесну; дође с ушћа реке Дона, пљесну – прогна жирна лета. Преста борба • 77. наших кнеза с поганима, а брат брату рећ' ће тада: «То је моје, и то моје». Сташе кнези за све мало говорити: «велико је» и побуне против себе сами коват. • 78. А поганци са свих страна захватаху с победами Земљу Руску. • 79. О, далеко соко зађе, птице тукућ' – чак до мора! • 80. Игорову храбру војску не ускрсну! • 81. Цикну за њом Скрб и Лелек и полете Земљом Руском, • 82. распальени по народу у розима жар разносећ. Заплакаше руске жене, наричући: • 83. «Јао, миle никад више ни сновима досањати, ни мислима домислити, ни очима сагледати, нит се њним сребром златом икад више накитити». • 84. И град Кијев јекну тугом и Чернигов од напasti. • 85. Бол се разли Руском Земљом, тешка жалост токовима њом потече. • 86. И док кнези против себе сами буне свуд коваху, • 87. поган сама с победами насрташе Земљом Руском од свакога дома данак «по белицу» убирајућ. • 88. Тако та два Свјатславића – кнез Игоре и Все́волод – разбудише подлост ону и неслогу коју отац успава им • 89. грозом, грозни кнез велики кијевљански Свјатославе: он је беше обуздао силним својим
--	--

<p>потоки и болота. А поганаго Кобяка изъ луку моря, оть жельзныхъ великихъ плъковъ половецкихъ, яко вихръ, выторже. И падеся Кобякъ въ градъ Киевъ, въ гридницѣ Свѧтъславли.</p> <ul style="list-style-type: none"> • 90. Ту нѣмци и венедици, ту греци и морава поють славу Свѧтъславлю, кають князя Игоря, иже погрузи жиръ во днѣ Каялы, рѣкы половецкія, рускаго злата насыпаша. • 91. Ту Игорь князь высѣдѣ изъ сѣдла злата, а въ сѣдло кощіево. • 92. Уныша бо градомъ забралы, а веселіе пониче. • 93. А Свѧтъславъ мутенъ сонъ видѣ въ Киевъ на горахъ. • 94. «Си ночь съ вечера одѣвахуть мя, – рече, – чръною паполомою на кровати тисовѣ, • 95. чръпахуть ми синее вино съ трудомъ смѣшено, • 96. сыпахуть митъщими тулы поганыхъ тльковинъ великий женчугъ на лоно, • 97. и нѣгуютъ мя. Уже дѣски безъ кнѣса в моемъ теремѣ златоврѣсъмъ. • 98. Всю ношь съ вечера босуви врани възграху • 99. у Плѣснѣска на болони, бѣша дѣбрь Ки саню и не сошлио къ синему морю». • 100. И ркоша бояре князю: • 101. «Уже, княже, туга умъ полонила. • 102. Се бо два сокола слѣтѣста съ отня стола злата поискати града Тымтороканя, а любо испити шеломомъ Дону. Уже соколома крильца припѣшали поганыхъ саблями, а самаю опустоша въ путины жельзны. • 103. Темно бо бѣ въ ѿдень: два солнца помѣркоста, оба багряная стльпа погасоста и съ нима молодая 	<p>пуковима и челичним мачевима; згази земльу половецку, пређе брда и јаруге, смути реке и језера и сасуши мочваришта. А Кобјака поганога од приморја из гвоздених бројних чета половецких као да је вихор, диже: у град Кијев Кобјак паде, у зборницу Свјатослава!</p> <ul style="list-style-type: none"> • 90. Ту ти Немци и Млечани, ту и Грци и Моравци поју славу Свјатославу, а Игора кнеза коре што погребе изобиље на дну реке половецке, у Кајали, засипућ је руским благом. • 91. Ту и Игор кнез преседе из златнога седла свога у робовско. • 92. Зацвилеше градске бране, а весеље свуда свену. • 93. Сан Свјатослав мутан сања • 94. у Кијеву на горама. «Синоћ су ми – он причаше – навлачили покров црни на кревету тисовоме; • 95. даваше ми плава вина с грозним једом помешана; • 96. из тулаца без стрелица иноверна поган сипа крупан бисер по грудма ми, • 97. негујућ ме. Таваница без ослонца у мом трему златоврхом. • 98. Од вечери па ноћ целу гракташе ми гробни врани • 99. у Плесењску и леташе сињем мору, а шикара ко кијанска дизаше се у подgraђу». • 100. Бојари ће рећи кнезу: • 101. «Кнеже, туга ум ти запленила; • 102. два сокола одлетеше од очева златна стола добит града Тмуторокња, ил напит се шлемом Дона. Соколима, авај, крила потсекоше мачевима неверничким, а њих саме већ спуташе у опуте од железа. • 103. И би тама до три дана: помркнула два сунашца, два пламена стуба згасла,
--	---

<p>мъсяца, Олегъ и Святыславъ, тъмою ся поволокста.</p> <ul style="list-style-type: none"> • 104. На рѣцѣ на Каяль тьма свѣть покрыла: • 105. по Руской земли прострошася половци, аки пардуже гнѣздо, и въ морѣ погрузиста, и великое буйство подастъ хинови. • 106. Уже снесеся хула на хвалу, • 107. уже тресну нужда на волю, • 108. уже врѣжеса дивъ на землю. • 109. Се бо готскія красныя дѣвы въспѣша на брезѣ синему морю, звоня рускымъ златомъ, поуть время Бусово, лельютъ месть Шароканю. • 110. А мы уже, дружина, жадни веселія». • 111. Тогда великій Святславъ изрони злато слово, слезами смѣшено, и рече: • 112. «О, моя сыновчя, Игорю и Всеволоде! Рано еста начала Половецкую землю мечи цвѣлити, а себѣ славы искати. Нѣ нечестно одольсте, нечестно бо кровь поганую проліясте. • 113. Ваю храбрая сердца въ жестоцемъ харалузѣ скована, а въ буести закалена. • 114. Се ли створисте моей сребреней сѣдинѣ! • 115. А уже не вижду власти сильного, и богатаго, и многовои брата моего Ярослава, съ черниговьскими былями, съ могуты, и съ татраны, и съ шельбиры, и съ топчакы, и съ ревугы, и съ ольберы. Ти бо бес щитовъ, съ засапожники, кликомъ плѣкы побѣждаютъ, звонячи въ прадѣднюю славу. • 116. Нѣ рекосте: «Мужаемъся сами: преднюю славу сами похитимъ, а заднюю ся сами подѣлимъ». 	<p>два месеца млада с ъима – Олег и млад Святославе, помрчином увише се и у море потонуше, разбудивши грдну смелост агарянски.</p> <ul style="list-style-type: none"> • 104. О, на реци на Кајали откад тмина светлост покри • 105. Руском Земљом Половци се распростреши ко из лога кот пантерски. • 106. Већ на хвалу хула паде; • 107. већ слободу сила тресну; • 108. већ на земљу Див се врже. • 109. Већ и готске лепотице запеваше по приморју: звонећ оне руским златом поју време свога Боса, њишу наду за осветом Шарукана. • 110. А ми, браћо и дружино, без весеља!» • 111. Тад велики Святославе проронивши златно слово са сузама помешано ово рече: • 112. «О, синовци моји мили, Игоре и Всеволоде! Половецку земљу рано мачевима цвелит стасте, и искати за се славу. Ал без части благослава ви одосте и неславно крв погану већ пролисте. • 113. Срца су вам храбра, знадем, љутим гвожђем искована, а бујношћу прекаљена. • 114. Шта сребрним сединама мојим сада причинисте? • 115. Ја не видех да слушасте ни силнога, богатога, многољудног брата муга Ярослава с черниговским бојарима, војводама, с Татранима, Шељбирима, Топчацима, Ревугима, с Ољберима. Они некад без штитова, само с ножи из чизама кликом војске разгонише звонећ славом праћедовском. • 116. Виrekосте: «Сами ћемо чојствовати! Прошлу славу побраћемо само за се, а садашњу поделити између себе!»
---	---

<ul style="list-style-type: none"> • 117. А чи диво ся, братіе, стару помолодити? • 118. Коли соколь въ мытехъ бываетъ, высоко птицъ възбиваеть, не дасть гнезда своего въ обиду. • 119. Нъ се зло – княже ми непособіе, • 120. наниче ся годины обратиша. • 121. Се у Римъ кричать подъ саблями половецкими, а Володимиръ подъ ранами. • 122. Туга и тоска сыну Глѣбову!». • 123. Великий княже Всеволоде! Не мыслю ти прелетъти издалеча, отня злата стола поблюсти? • 124. Ты бо можеши Волгу веслы раскропити, а Донъ шеломы выльяти. • 125. Аже бы ты былъ, то была бы чага по ногатъ, а кощѣй по резанѣ. • 126. Ты бо можеши посуху живыми шересиры стрѣляти – удалыми сыны Глѣбовы. • 127. Ты, буй Рюриче, и Давыде! Не ваю ли злачеными шеломы по крови плаваша? • 128. Не ваю ли храбрая дружина рыкаютъ акы тури, ранены саблями каленными, на полѣ незнаемѣ? • 129. Вступита, господина, въ злата стремень за обиду сего времени, за землю Русскую, за раны Игоревы, буего Святславича! • 130. Галички Осмомыслъ Ярославе! Высоко сѣдиши на своемъ златокованнѣмъ столѣ, подперъ горы Угорскыи把自己的 желѣзными плѣки, заступивъ королеви путь, затворивъ Дунаю ворота, мечь времены чрезъ облаки, суды ряда до Дуная. • 131. Грозы твоя по землямъ текуть, отворяеши Кіеву врата, стрѣляеши съ отня злата стола салтани за землями. • 132. Стрѣляй, господине, Кончака, поганого кощея, за землю Русскую, за раны Игоревы, буего Святславича! 	<ul style="list-style-type: none"> • 117. Није л дивно, браћо моја, када и стар помлади се? • 118. Кад соколу перје стари он високо птице гони: не да гнезда скрнавити. • 119. Но, зла ево – кнезови ме не помажу: • 120. године се наопако обрнуше. • 121. У Римову народ пишти под сабљама половецким, а Владимир у ранама. • 122. Јад и туга снађе сина Глѣбовога!» • 123. Моћни кнезе Всеволоде! Зар се теби бар мислима издалека не долеће очев златни престо бранит? • 124. Ти би мого реку Волгу и веслима разбацати, шлемовима Дон иссрпсти! • 125. Да си овде, робиња би по грош била, роб и мање. • 126. Ти би мого и по суху живим копљем – синовима кнеза Гљеба бацати се на погане. • 127. Буј-Рјуриче и Давиде! Не пловише л ваши војни под злаћаним шлемовима реком крви? • 128. Не рика ли дружина вам, ко бикови, бојним пољем у ранама од мачева? • 129. О, господо, у стремене златне ступај због неправде ових дана, зарад своје Земље Руске, и за ране Игорове, плаховита Свјатлавића! • 130. О, Галици Осмомисле Ярославе! Високо си ти засео на престолу златковном, ти угарске кршне горе подупиреш челик војском и краљеве путе сечеш, и Дунава врата браниш, намет вржеш кроз облаке, свој суд судиш до Дунава. • 131. Грозе твоје крајевима многим теку, отворен је теби Кијев, са очева златна трона бацаш стреле на султане за земљама. • 132. Па де стрељај, господине, у Кончака
--	---

- 133. А ты, буй Романе, и Мстиславе!
Храбрая мысль носить вась умъ на дѣло.
- 134. Высоко плаваеши на дѣло въ буести, яко соколь на вѣтрехъ ширяяся, хотя птицю въ буйствѣ одолѣти.
- 135. Суть бо у ваю желѣзныи папорзи подъ шеломы латинскими. Тѣми тресну земля, и многи страны – хинова, литва, ятвази, деремела и половци – сулици своя повръгоша, а главы своя поклониша подъ тыи мечи харалужныи.
- 136. Нѣ уже, княже, Игорю утрпѣ солнцу свѣтъ, а древо не бологомъ листвіе срони:
- 137. по Рси и по Сули гради подѣлиша.
А Игорева храбраго плѣку не крѣсти!
- 138. Донъ ти, княже, кличетъ и зоветь князи на побѣду.
- 139. Олговичи, храбрыи князи, доспѣли на брань.
- 140. Инѣгварь и Всеволодъ, и вси три Мстиславичи, не худа гнѣзда шестокрилци! Не побѣдными жребіи собѣ власти расхытисте!
- 141. Кое ваши златыи шеломы и сулици ляцкіи и щиты?
- 142. Загородите полю ворота своими острыми стрѣлами, за землю Русскую, за раны Игоревы, буего Свѧтъславича!
- 143. Уже бо Сула не течеть сребреными струями къ граду Переяславлю, и Двина болотомъ течеть онимъ грознымъ полочаномъ подъ кликомъ поганыхъ.
- 144. Единъ же Изѧславъ, сынъ Васильковъ, позвони своими острыми мечи о шеломы литовскія, притрепа славу дѣду своему Всеславу, а самъ подъ чрълеными щиты на кровавѣ травѣ притрепанъ

- роба гадна,
зарад своје Земље Руске,
и за ране Игорове,
плаховита Свѧтъславића!
- 133. Буј-Романе, Мстиславе!
Храбре мисли ваш ум носе на подвиге.
 - 134. Високо се ти залећеш, у бујности,
делу смелом
као соко кад на женку устреми се силовито,
јер се само у бурата соко пари.
 - 135. Јунаци вам оклопљени под латинским шлемовима.
Дрхтала је земља од њих,
многе стране –
Исток,
Литва,
и Ятвази,
Деремела,
и Половци тад сулице положише,
главе своје приклонише под њиховим мачевима челичнима.
 - 136. А сад ево кнез Игора!
Сунцу зраци утрнуше,
а дрвѣће назор лишће с грана срони:
 - 137. разграбљени већ градови и по Роси и по Сули.
Игорову храбру војску не ускрсну!
 - 138. Дон те кличе, чујеш кнеже,
и кнезове на победу себи зове.
 - 139. Храбри кнези Ольговићи већ доспеше у окршај...
 - 140. О, Ингваре, Всеволоде,
и ви сва три Мстиславића,
не рђава гнезда птичи!
Не добисте л ви власт своју ратним жребом!
 - 141. Где су ваши златни шлеми и сулице ваше пољске и штитови?
 - 142. Заградите пољу врата оштром своим стрелицама зарад своје Земље Руске, и за ране Игорове,
плаховита Свѧтъславића!
 - 143. Већ не тече сребрн струјом река Сула
за град горди Перејаслављ,
а и Двина блато ваља под кликтајем поганаца за житеље град-Полоцка.
 - 144. Сам самџити кнез Изѧслав, син Васильков,
мачевима својим оштром што позвони
о шлемове литваначке,
згуби славу деда свога, кнез

<p>литовскими мечи. И схоти ю на кровать</p> <ul style="list-style-type: none"> • 145. и рекъ: • 146. «Дружину твою, княже, птиць крилы пріодъ, а звѣри кровь полизаша». • 147. Не бысь ту брата Брячяслава, ни другаго – Всеволода, единъ же изрони жемчюжну душу изъ храбра тѣла чресъ злато ожерелie. • 148. Унылы голоси, пониче веселie. Трубы трубять городеньскii. • 149. Ярославе и вси внуце Всеславли! Уже понизите стязи свои, вонзите свои мечи вережени, • 150. уже бо выскочисте изъ дѣдней славѣ. • 151. Вы бо своими крамолами начясте наводити поганыя на землю Рускую, на жизнь Всеславлю, • 152. которое бо бѣше насилие отъ земли Половецкы! • 153. На седьмомъ вѣцѣ Трояни връже Всеславъ жребій о дѣвицу себѣ любу. • 154. Тѣй клюками подпръся о кони, и скочи къ граду Кьеву, и дотчеся стружіемъ злата стола кievскаго. • 155. Скочи отъ нихъ лютымъ звѣремъ въ плѣночи изъ Бѣла-града, обѣсися синѣ мыглѣ, • 156. утръ же воззни стрикусы, отвори врата Нову-граду, разшибе славу Ярославу, • 157. скочи влькомъ до Немиги съ Дудутокъ. На Немизѣ снопы стелютъ головами, молотят чепи харалужными, на тоцѣ животъ кладуть, вѣютъ душу отъ тѣла. • 158. Немизѣ кровави брезѣ не бологомъ бяхутъ посѧни, посѧни костими рускихъ сыновъ. • 159. Всеславъ князь людемъ судяше, княземъ грады рядяше, а самъ въ ночь влькомъ рыскаше: изъ Кьеva дорискаше до куръ Тмутороканя, 	<p>Всеслава, и под штитом под црвеним на облитој крвљу трави мачевима литваначким би разнесен са љубимцем,</p> <ul style="list-style-type: none"> • 145. рекав тада: • 146. «Дружину су твоју, кнеже, прекрилили лешинари, а крв звери полизаше». • 147. Не би ту му мила брата Брјачаслава, ни другога – Всеволода: сам испусти бисер душу из храброго свога тела кроз ождреље златоткано. • 148. Зацвилеше тужбалице, радост свену, трубе трубе городенске. • 149. Ярославићи и унуци сви Всеслава! Та спустите свој стег најзад, одложите једном маче рушилачке. • 150. Из славе сте прађедовске вѣћ испали! • 151. Ви сте својим раздорима први стали наводити невернике на прекрасну Земљу Руску, на достојност Всеславову. • 152. Иза ваших свађа поче насртање половецко! После дугог, седмог века Тројанова • 153. за девицу-љубимицу коцку баци кнез Всеславе. • 154. Користивши лукавошћу туђе коње он доскочи Кијев граду и дршком се копља таче златна стола кијевскога. • 155. А одатле, ко звер лъти, скочи ноћу из Белграда обавијен сивом маглом; • 156. вѣћ ујутру, секира ма раскри врата Новгорода, разби славу Ярослава; • 157. онда даље ко вук скочи с Дудутока до Немизе. На Немизи – од глава се стере снопље, ту гвоздени млате ланци, на вршај се живот баца, од тела се душа веје. • 158. Тад обале Немизине добрим нису засејане, вѣћ костима деце руске. • 159. Кнез Всеславе људма суди и градове кнезовима додељива, а сам ноћу ко вук трка: из Кијева Тмуторокњу дотрчава до
---	---

<p>великому Хръсови влъкомъ путь прерыскаше.</p> <ul style="list-style-type: none"> • 160. Тому въ Полотскъ позвониша заутренюо рано у святыя Софеи въ колоколы, а онъ въ Кыевѣ звонъ слыша. • 161. Аще и вѣща душа въ друзъ тѣлѣ, нъ часто бѣды страдаше. • 162. Тому вѣщей Боянъ и прѣвое припѣвку, смысленый, рече: • 163. «Ни хытру, ни горазду, ни птицю горазду суда Божіа не минути!». • 164. О, стонати Руской земли, помянувша прѣвую годину и прѣвыхъ князей! • 165. Того стараго Владимира нельзѣ бѣ пригвоздити къ горамъ кіевскимъ; • 166. сего бо нынѣ сташа стязи Рюриковы, а друзіи – Давыдовы, нъ розно ся имъ хоботы пашуть. • 167. Копія поютъ. • 168. На Дунаи Ярославнынъ гласъ слышить, зегзицею незнаемъ рано кычетъ. • 169. «Полечю, – рече, – зегзицею по Дунаеви, • 170. омочю бебрянъ рукавъ въ Каяль рѣцѣ, • 171. утру князю кровавыя его раны на жестоцѣмъ его тѣлѣ». • 172. Ярославна рано плачеть въ Путивлѣ на забралѣ, аркучи: • 173. «О, вѣтрѣ вѣтрило! Чему, господине, насилино вѣши? • 174. Чему мычеши хиновьскыя стрѣлки на своею нетрудною крилцю на моея лады вои? • 175. Мало ли ти бяшеть горї подъ облакы вѣяти, лельючи корабли на синѣ морѣ? • 176. Чему, господине, мое веселie по ковылію развѣя?». • 177. Ярославна рано плачеть Путивлю городу на забороль, аркучи: • 178. «О, Днепре Словутицю! Ты пробилъ еси каменные горы сквозъ землю Половецкую. • 179. Ты лельялъ еси на себѣ Святославли носады до пльку Кобякова. 	<p>петлова, великоме богу Хорсу вучji путе претрчава.</p> <ul style="list-style-type: none"> • 160. У Полоцку, у Софиji светој цркви, док јутрење њему рано звона звоне, он звоњаву у Кијеву другу слуша. • 161. Ал иако вешта душа у храброме би му телу, од невоље често страда. • 162. Вешти Бојан уман припев већ одавно њему сложи: • 163. «Ни лукави, нити чио, па ни сама птица чила не избеже суду божјем». • 164. О, стењаће Руска Земља помињући старо доба и кнезове своје прве! • 165. Оног старог Владимира ког могућно било није за кијевске везат горе! • 166. Ево и сад где стегови подижу се Рјурикови, а други су – Давидови, ал посебно платна им се лепршају. • 167. Копља поју! • 168. До Дунава Ярославнин глас се чује, усамљена кукавица зором кука: • 169. «Полетећу кукавица пут Дунава, – тужи она – • 170. поквасићу дабров рукав у Кајали • 171. и утрити кнезу моме љуте ране на телу му јуначкоме». • 172. Ярославна зором плаче у Путивљу на бедему, тужећи се: • 173. «Ветре, ветре! Зашто, ветре господине, супрот вејеш? • 174. Што наносиш хинске стреле крилма лаким на мог милог војна војску? • 175. Зар ти мало беше, ветре, вејат горе, облацима и љуљати лађе морем? • 176. Зашто, ветре господине, радост моју по ковиљу ти развеја?» • 177. Ярославна зором плаче у Путивљу на бедему, тужећи се: • 178. «Дњепре, Дњепре прослављени! Ти просече кршне горе кроз сву земљу половецку; • 179. ти на себи њиха лађе Свјатослава до станишта Кобјакова.
--	--

<ul style="list-style-type: none"> • 180. Възлелѣй, господине, мою ладу къ мнѣ, а быхъ не слала къ нему слезъ на море рано». • 181. Ярославна рано плачетъ въ Путивлѣ на забралѣ, аркучи: • 182. «Свѣтлое и тресвѣтлое сльнце! Вѣмъ тепло и красно еси! • 183. Чему, господине, простре горячюю свою лучю на ладѣ вои? Въ полѣ безводнѣ жаждею имъ лучи съпряже, тугою имъ тули затче». • 184. Прысну море полунощи, идутъ сморци мъглами. Игореви князю Богъ путь кажеть изъ земли Половецкой на землю Русскую, къ отню злату столу. • 185. Погасоша вечеру зари. Игорь спить, Игорь бдить, Игорь мыслю поля мѣрить отъ Великаго Дону до Малаго Донца. • 186. Комонь въ полуночи Овлуръ свисну за рѣкою – велить князю разумѣти: князю Игорю не быть! • 187. Кликну, стукну земля, въшумѣ трава, вежи ся половецкіи подвизашася. • 188. А Игорь князь поскочи горнастаемъ къ тростю и бѣлымъ гоголемъ на воду, • 189. въвръжеся на брѣзъ комонь и скочи съ него босымъ влькомъ, • 190. и потече къ лугу Донца, и полетъ соколомъ подъ мъглами, избивая гуси и лебеди завтрау, и обѣду, и ужинѣ. • 191. Коли Игорь соколомъ полетѣ, тогда Влуръ влькомъ потече, труся собою студеную росу: претръгоста бо своя брѣзая комона. • 192. Донецъ рече: • 193. «Княже Игорю! Не мало ти величія, а Кончаку нелюбія, а Руской земли веселіа!». • 194. Игорь рече: • 195. «О, Донче! Не мало ти величія, лелѣвшу князя на вльнах, ставшу ему зельну траву на своихъ 	<ul style="list-style-type: none"> • 180. Доњихај ми, господине, војна мога да на море зором рано не шаљем му сузе своје». • 181. Ярославна зором плаче у Путивљу на бедему, тужећи се: • 182. «Сунце светло и тресветло! Ти свакоме красно јеси: • 183. Зашто онда, господине, просу своје пламне луче на мог милог војна војску? Што у пољу безводноме жеђу скврчи лукове им и заклопи тугом тулце?» • 184. Љеска море у поноћи; вихорови магле гоне. Кнез Игору бог пут каже из области половецке Земљи Руској, ка очеву златном столу. • 185. Повечерња румен згасну. Игор спи, Игор бди, Игор мишљу поља мери од великог Дона до малога Донца. • 186. Коња ноћу Овлур звизну преко реке; кнезу вальа разумети: Остат не сме! • 187. Овлур кликну, земља топну, влат зашуми, арњеви се половецки покренуше. • 188. А кнез Игор тад поскочи веверички – ка шевару, па на воду, као утва. • 189. На брза се бацив коња ко вук боси с њим потече. • 190. Луговима Донца лети као соко облацима. Лове гуске и лабуде за доручак, ручак, вече. • 191. Кад ко соко Игор лети, Овлур ко вук пољем јури, тресућ собом студен росу. <p style="text-align: center;">Претргоше своје коње броноге...</p> <ul style="list-style-type: none"> • 192. Донец рече: • 193. «Кнез Игоре! Слава теби, срам Кончаку, а весеље Руској Земљи». • 194. Игор рече: • 195. «Ој, ти Донче! Теби слава што на валу љиха кнеза;
---	--

<p>сребреныхъ брезъхъ, одѣвавшу его теплыми мъглами подъ сѣнію зелену древу,</p> <ul style="list-style-type: none"> • 196. стрежаше его гоголемъ на водѣ, чайцами на струяхъ, чръядьми на ветрѣхъ». • 197. Не тако ли, рече, рѣка Стугна: худу струю имѧ, пожрьши чужи ручы и стругы ростре на кусту, уношу князю Ростиславу затвори Днѣпръ темнѣ березъ. • 198. Плачется мати Ростиславля по уноши князи Ростиславѣ. • 199. Уныша цвѣты жалобою, и древо с тугою къ земли прѣклонило. • 200. А не сорокы втроскоташа – на слѣду Иго ревѣ ъздить Гзакъ съ Кончакомъ. • 201. Тогда врани не граахуть, галици помлъкоша, сорокы не троскоташа, • 202. по лозію ползоша только. Дятлове тектомъ путь къ рѣцѣ кажутъ, соловій веселыми пѣсьми свѣть повѣдають. • 203. Млѣвить Гзакъ Кончакови: • 204. : «Аже соколь къ гнѣзду летить, соколича рострѣляевъ своими злаченными стрѣлами». • 205. Рече Кончакъ ко Гзѣ: • 206. «Аже соколь къ гнѣзду летить, а вѣ соколца опутаевъ красною дѣвицею». • 207. И рече Гзакъ къ Кончакови: • 208. «Аще его опутаевъ красною дѣвицею, ни нама будеть сокольца, ни нама красны дѣвице, то почнуть наути бити вѣ полѣ Половецкомъ». • 209. Рекъ Боянъ и ходы на Свѧтъславля пѣстворца старого времени Ярославля Ольгова коганя хоти: • 210. «Тяжко ти головы кромѣ плечю, зло ти тѣлу кромѣ головы», Руской земли безъ Игоря! • 211. Солнце свѣтится на небесѣ – Игорь князь вѣ Руской земли. • 212. Дѣвици поютъ на Дунаи, вьются голоси чрезъ море до Киева. • 213. Игорь ъдеть по Боричеву къ святѣй Богородици Пирогощѣй. • 214. Страны ради, гради весели. 	<p>что му стера зелен траву по сребрим обалама; что-г одева топлом маглом у просенку зелен грана;</p> <ul style="list-style-type: none"> • 196. что утвама чува њега на водама, галебима на струјама, а лискама у ваздуху». • 197. Ниси као река Стугна – још му рече – худе струје, што потоке и чунове туђе гута ширећи се уворишту, што утопи млада кнеза Ростислава. На црноме брегу Дњепра • 198. плаче мати млада кнеза оплакује Ростислава. • 199. Цвили цвеће од жалости, а од туге дрвеће се земљи свија... • 200. То што свракће, нису свраке: то по трагу Игорову Гзак с Кончаком честом језди. • 201. Тад гаврани не грактаху, и чавке се притажише, а ни свраке не торочу, • 202. само степске змије пузе. Ударцима кљуна детлић указује пут ка реци, а веселом песмом славуј најављује скори расвит. • 203. Прозбориће Гзак Кончаку: • 204. «Ако соко гнезду лети, прострелимо соколића својим златним стрелицама». • 205. А Кончак ће Гзаку рећи: • 206. «Ако соко гнезду лети, спутат треба соколића д ево ј чицом-лепотицом. » • 207. Онда рече Гзак Кончаку: • 208. «Спутамо л га лепотицом, не оста нам ни соколић ни девица лепотица; туђе птице нас ће бити по пољима половецким». • 209. Некад Бојан и Ходина, песмотворци Свјатослава а љубимци старог доба јарославског, кнез Ољега – реч су рекли: • 210. «Тешко глави без плећију, јао телу без главе му» – Руској Земљи без Игора. • 211. «Сунце светли небесима, Игор кнез у Руској Земљи»– • 212. поју деве на Дунаву, глас се вије преко мора, до Кијева. • 213. Иде Игор Боричевом к светој Мајци Пирогошкој. • 214. Земље срећне, градови весели.
---	--

• 215. Пъвше пѣснь старымъ княземъ, а потомъ молодымъ пѣти! • 216. Слава Игорю Свѧтславичю, буй туро Всеволоду, Владимиру Игоревичу! • 217. Здрави, князи и дружина, побарая за христяны на поганыя плѣки! • 218. Княземъ слава а дружинъ!
Аминь.	• 215. Певајући старим кнезовима, запевати ваља и младима: • 216. «Слава! Игору Свјатславићу, и буј-туро Всеволоду, Владимиру Игорићу!» • 217. Здраво да сте кнезови с дружином, борци против вражје војске за хришћанство! • 218. Кнезовима и дружини Слава! Амин.